

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica octaua post trinitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Dixi tertio q subditur excel-
 lentia apostolice dignitatis et auctorita-
 tis per quam eos christus dignificauit. cu
 dicitur . quia dedit eis vt apponerent tur-
 be. Dicit autem Horra super Mattheuz.
 Q per hoc significatur q dominus p apo-
 stolos volebat cibaria vite distribuere et
 etiam soluere mortuos. vt dicitur Johan-
 nis vndecimo. Soluere eum et sinite abi-
 re. Similiter adducere afinam ad se Mat-
 thei. xxi. Soluere et adducite mibi. Eoru
 em ministerio fit ad ductio ad fidem et re-
 solutio ad conciliatione. et distributio ad
 refectioe. Hieremie pmo. Ecce dedi ver-
 ba mea in ore tuo. Hec Horra. Huic con-
 cordat Beda in omelia dicens. Spiritu-
 alia dona scire dedit apostolis deus et per
 eorum ministerium voluit deus ecclie sue
 necessaria distribui. Hec ille. Et quo patz
 q scripturarū intelligentia que est cibus
 anime a solis apostolorum successoribus
 est requirenda. Cuiusmodi est papa cum
 suis episcopis catholicis. qui sunt succes-
 sores apostolorum. Unde dicitur de sacra-
 yncione ca. quia verum. Alij vero simpli-
 ces sacerdotes sunt successores septuagin-
 ta duorum discipulorum. vt dicit Tho-
 mas secūda secūde. questioe. clxxxij. ar. vi.
 Magister in quarto sententiarū distinctioe
 xxij. Inter quos omnes papa est plenitu-
 do potestatis. vt dicitur de vsu pallij. Ad
 honorem. Quotiens ergo fidei questio vē-
 tilatur. quotiens dubia occurrunt et per-
 plera circa fidem credendorum. ad ipm est
 recurrēdū. xxij. questioe pma. Quoties.
 Contra cuius auctoritate nec Hieronim⁹
 nec Augustin⁹. nec aliquis doctorū sapie-
 tissimus suam sententiam defendit. Non
 igitur predicanda sunt. nec etiaz a predica-
 toribus audienda quecuq; dogmata. sed
 solū ea que a catholicis doctoribus et san-
 ctis patribus. et presertim que ab ecclesia
 vniuersali predicantur et approbantur. vt
 dicit Augustinus ad Vincencium. Et ha-
 betur in capitulo Noli frater. ix. distinctioe
 Et in epistola ad Fortunatum ibidem in
 capitulo Neq. Et latius de hoc. xxij. que-
 stione pima. per totum. Ubi expresse Je-
 ronimus scribens Damaso pape. dicit se
 nolle aliquid sentire de fide summe verita-
 tis. quod foret determinationi sedis apo-

stolice aduersum. a quo petit emendari tā-
 quā ab eo qui fidem et sedem Petri tenet.
 Si igitur tantus vir quem Augustinus
 in epistola ad Cirillum Johanni baptiste
 Samuēli et Helie prophetis adequat scri-
 pra et dicta sua pape subiecit correctioni.
 qua temeritate. qua fatuitate viles hereti-
 ci Hus et rvidolph. bohemicę perfidie au-
 ctiores. dicunt non esse obediendum pape
 nec eius standum determinationi in his
 que spectant ad fidem. Unde patet q eo-
 rum sequaces multuz errant. Qui dūm
 so fonte veritatis. scilicet sede Romane ec-
 clesie. querunt sibi cisternas et riuulos. id
 est. prauos doctores. vel potius seducto-
 res. cum quibus pariter damnabuntur.
 Dicit enim Hugo in libro de profectibus
 .iij. capitulo vltimo. Non est recipiendum
 quod ab ecclesiasticorum doctrina magi-
 strozū et approbatorum theologozū tradi-
 tione discordat. nec reuocandum in dubi-
 um quod ab eis vniuersaliter cum testimo-
 nijs sanctorum patrum fuerit rationabi-
 liter diffinitum. Quia veritate comperta
 qui coram se per superuacua subtilitate
 altius perferutando fodere nititur. pro-
 funda scripturarū quasi nouiter aliquod
 inde erucitans quod ab alijs non est inue-
 tum vanitatem diligens mendacium que-
 rit. Hec ille. Et Bernardus in libro de
 dispensatione et precepto dicit. Q melius
 est obedire deo q̄ hominibus. et melius ē
 magistris q̄ discipulis. et ipsis magistris
 nostris melius q̄ extraneis. Hec Bernar-
 dus. Notanter autem Hugo dicit vbi su-
 pra. Illud esse recipiendum a doctoribus
 quod fuerit ab eis vniuersaliter per om-
 niū consensum et approbationem rationa-
 biliter diffinitum. Non autē quod est par-
 ticulariter per vnam vniuersitatem vni-
 uersaliter approbatum. illud est tenendum. De
 ergo deus vt sic panem sancte doctrine de ma-
 nibus successorum apostolicorū hic in vi-
 ta recipiamus. quatinus post hanc vitam
 in patria. a domino nostro ihu christo pa-
 ne eterne consolationis rescia mereamur
 Ad quod nos perducatur pater et filius et
 spiritus sanctus Amen.

Dñica octaua post trinitatis. I
Sermo. XXVIII

¶ Unica octava post trinitatis

¶ Attendite a falsis

A prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ovium. Intrinsicus autem sunt lupi rapaces. **Matth. vii. capitulo.** Quonia ut ait **Leprianus** in quadam epla. Facilio est congressus ubi manifestus est inimicus. plus timendus et cavendus est cum latenter furripit cum per pacis ymaginem fallens occultis accessibus serpit. **Dec. ille.** Dum vero in vita spirituali dyabolus est positus sicut leo in abscondito. ut dicitur **Threnoz. iij.** Qui non aperte aut manifeste contra hominem procedit. sed circuit sic leo querens quem devoret. **i. Petri ij.** Et **fm Gregorij** super **Mattheum** in **Omelia** de thesauro abscondito in agro. Nos in hac vita sumus quasi in via que ad patriam pergimus. Demones vero quasi quedam latrunculi iter nostrum obsident in occulto ut nos bonis spoliarent. Unde ipse dyabolus non habet efficacius machinamentum ad nocendum nobis quam si efficere possit ut in hac vita incante et non cum ratione ambulamus. **Inquit Bernhardus** super **Lantz. ca. sermone. xij.** Propter quod ut ibidem dicitur. In cunctis nobis semper debet esse discretio. et quasi moderando singulas discernere voluntates ne opinio verisimilis fallat. ne decipiat sermoversutus. ne quod bonum est malum. et malum bonum esse credatur. **Dec. ille.** Saluator igitur volens nos edocere discrete ambulare. et caute incedere in via salutis. docet nos precanere a falsis prophetis qui nos decipere conantur. sub specie amicitie et sanctitatis facientes sicut veneficia et hominum intoxicatores. qui venena melle circumlinita offerunt ne caneantur. **Sic enim dyabolus** facit qui per viam sub ymbra virtutum palliata christifideles decipit. ut dicit **Ambrosius** in libro de virginitate. Et **Chrysostrum** in opere imperfecto. **Omelia. xlij.** Attendite vobis ab hominibus quasi a quibusdam pessimis malis et super omnia mala malis. quia super omnia mala homo est pessimus malum. homo enim malus peior est dyabolo. qui non audeat accedere iustis. **Malus autem homo** non solum cum non timet. sed magis eum contemnit. **Non enim dyabolus** prestat homini virtutem. sed homo dyabolo. **Arma enim dyaboli est malus homo.** **Sicut enim homo**

sine armis non potest facere contra hostes sic dyabolus sine homine facere aliquid non potest contra sanctos. **Dec. Chrysostrum.** Et ideo nobis caute providendum est ne per eos seducamur qui veniunt ad nos in vestimentis ovium. intrinsicus autem sunt lupi rapaces. Sicut dicunt verba nostri schematis. quod sequitur.

¶ Attendite a falsis prophetis qui veniunt ad vos. etc. In quibus verbis ammonemur ad cavendum a falsis prophetis tanquam saluti nostre adversis. Sunt autem tres falsi prophete a quibus nobis est cavendum. **Primi** sunt heretici veritatis subversores. **Secundi** sunt ypocrite sanctitatis simulatores. **Tertii** sunt ficti christiani charitatis destructores qui omnes veniunt in vestimentis ovium. sed intrinsicus sunt lupi rapaces. **Ideo caute vitandi sunt. etc.**

¶ Dixi primo

quod ammonemur ad cavendum a falsis prophetis qui sunt heretici veritatis subversores. Circa quod sciendum quod heretici sunt falsi prophete. et eo quod pretendunt vite sanctitatem. ut possint falsam doctrinam ingerere. prout ait **Augustinus** contra **Fanstum**. Alias enim non possent simplices decipere. et sub bonitate vite lupinam doctrinam seminare. **Tria autem sunt circa hoc consideranda.** **Primo** quid sit hereticus. **Secundo** quibus signis cognoscitur. **Tertio** quomodo puniatur. **De primo sciendum** quod hereticus est qui falsam opinionem de fide invenit. vel inventam sequitur. **xxiii. q. j.** **Dec. est fides.** **Secundo** dicitur hereticus ille qui est in fide dubius. **Hoc est. qui in dubietate fidei persistit. ut dicitur hereticus. cap. j.** **Tertio** ille dicitur hereticus qui male sentit de sacramentis ecclesie. ut dicitur hereticus. ad abolendum. **Quarto** dicitur ille hereticus qui male sentit de veritate sacre scripture. **xxiii. questio. ij.** **Presis.** **Quinto** ille dicitur hereticus qui adversus Romanam ecclesiam agit et eius dignitatem a domino traditam auferre conatur. **Distincti. xxij. Omnes.** **Sexto** dicitur ille hereticus qui se scindit ab unitate ecclesie. **vij. questione prima. Denique.** **Duo autem requiruntur ad hoc quod proprie dicatur hereticus.** **Unum est heresis initium. scilicet error in ratione.** **Alterum heresis complementum scilicet pertinacia involuntate.** **Unde Jeronimus**

*Hereticus quid sit & quibus signis
recognoscitur & quomodo puniatur*

*Duo requiruntur ad hoc ut quis
proprie dicatur hereticus*

Heresis grae dicitur ab clerico

super epistolā ad Gal. dicit. Heresis grae dicitur ab electione. eo q̄ sibi eam vnusquisq̄ eligat disciplinā quā putat esse meliorem. Quicunq̄ igitur aliter scripturam intelligit q̄ spiritus sanctus efflagitat a quo scriptura est. licet ab ecclesia non recessit tamen hereticus appellari potest. quia d̄ carnis operibus est eligens que peiora sunt. Hec ille. Ubi Hieronimus tagit illa duo scilicet errorem et intellectum. Cum dicit. aliter scripturā intelligit q̄ spūs sanctus efflagitat. et pertinaciā in voluntate. Cum dicit. eligit sibi disciplinā quā meliorem putat. Contra istos loquitur Leo papa. xxiij. questione. iij. Quid iniquius est q̄ impia sapere et sapientioribus doctoribus nō credere. Quasi dicat. Nihil damnatur in talibus nisi pertinaciā. Unde autem hec prouenit subdit dicens. Sed in hanc insipientiam cadunt quicunq̄ ad cognoscendam veritatem aliquo impediuntur obscuro. non ad propheticas voces. non ad apostolicas litteras. nec ad euangelicas auctoritates. s; ad semetipsum recurrūt. et ideo magistri erroris fiunt. quia discipuli veritatis non fuerunt. Hec Leo papa. Ex quibus patet q̄ nichil ad errorem sic hominē perducit sicut confidentia p̄p̄ri ingenij. Unde dicit Clemens papa. xxvij. dist. Relatū. Diligenter obseruandū est vt lex dei cū legis nō sed m̄p̄riam ingenij virtutē vel intelligentiā legatur vel doceatur. Sūt em̄ multa verba in scripturis diuinis que possunt retrahi ad eundē sensum quē sibi quisq̄ sponte p̄sumpserit. sed nō oportet. Non em̄ fm̄ sensum extrinsecū et alienū debetis querere vt quosq̄ ipm̄ et scripturarum auctoritate confirmetis. sed ex ipis scripturis sensū capere veritatis oportet. Hec ille. Cui concordans Hieronimus super Leuiti. dicit xxvij. distinc. Si quis. Q̄ illa quisq̄ debz docere que ipse a deo didicit non ex p̄prio corde vel etiam ex humano sensu. sed que spūs sanctus docet. Hec Hieronimus.

Sed quereres quare heretici sic errant in expositione scripturarū. Respondeo fm̄ Isidorū libro p̄mo de summo bono. cap. xvj. Q̄ causa heresis ob quā fit est exercitatio fidei. His vero per quas fit est obscuritas diuinā scripturarū. in qua caligantes heretici aliud q̄ se habeat intelligūt. Et quibus verbis duplex habetur causa

heresis. scilicet exercitatio fidei. et obscuritas diuinā scripturarū. De prima dicit Augustinus. xxiij. q. iij. cap. vltio. Ideo diuina p̄uidetia multos diuersi generis hereticos esse permittit. vt cū interrogat nos ea queremus sic discutiamus pigritiā nostrā et diuinas scripturas capiam. Propterea apostolus ait. Oportet hereses esse. vt qui probati sunt manifesti fiant. Vñ autē probati sunt qui bene possunt docere. Et Bernardus. sup̄ ps̄. Qui habitat. dicit. Q̄ boci deo vt tota sollicitudine meminerimus aduersus quos nobis sit collectatio. nequam ob aut ignari hostilis inuidie. aut p̄cedēdi uina inueniamur ingrati. Quod etiam tractans Augustinus super Gal. l. iij. dicit. Ideo et heretici affecta est ecclesia. vt et his qui male sentiunt. p̄bati sint qui bene sentiunt. Multa em̄ in scripturis latebant et cum p̄cisi essent heretici questionibus agirabant ecclesiā dei. et sic aperta sunt que latebant. et intellecta voluntas dei. multis qui optime possunt scripturas dinoscere et pertractare latebant in populo dei. nec afferebant solutionē questionum difficilium cum calumniator nullus instaret. P̄cipuum enim p̄fecte tractatum est de trinitate. neque oblatrarent Ariani. Nunquid p̄fecte tractati est de penitentia. anteq̄ oblatrarent Nouaciani. Sic nec p̄fecte de baptisinate tractati est donec cōtraderent foras positi rebaptisatores. Hec ille. De secundo scz de obscuratione diuinā scripturarū dicit Isidorus libro. iij. de summo bono. capitulo. xj. in hec verba. Pleriq̄ scientia accepta scripturarū nō ad dei gloriā s; ad suā laudem vtuntur. dum et sua scientia extolluntur. et ibi peccant vbi peccata m̄dare debuerunt. nuncq̄ consequuntur legendo p̄fectam scientiam arrogantes. P̄cipuum nis sapientes in superficie videntur. nullius tamen archana veritatis non tangunt. quia superbie nube impediuntur. Semper enim superbi legunt querunt et nunquā inueniunt diuine legis penetralia. humilibus et bene ad deum intrantibus patent. prauis autē atq̄ superbis clauduntur. Nam quāuis diuina eloquia in lectione arrogantibus sint aperta. in misterio tamen clausa sunt et occulta. dum sermo dei fidelibus lux sit. reprobis autē et superbis quodammodo tenebre. sicut

quod quicquid

¶ Unica octava post trinitatis

unde illi illuminantur. isti excecantur. **Dec**
ille. Et quibus patet quod causa erroris in he-
reticis propter quam scripturas sane non in-
telligunt est superbia. **Iuxta illud Grego.**
Tumor mentis est obstaculum veritatis.
Dec autem superbia oritur in eis et pre-
sumptione et inani gloria. per quam nolunt
subicere humanum intellectum suum regu-
lis fidei et sano intellectui patrum. **Hinc**
Gregorius. xxxij. libro Moral. dicit ge-
neralem causam omnium novitatum esse in-
anem gloriam. **Et Augustinus** in libro de
utilitate credendi dicit causam esse. como-
dum temporale proveniens et huiusmo-
di gloria inani. scilicet principatum super-
alios. **Unde Bernardus** super **Lanti-**
ca sermone sexagesimo quinto. dicit. **Omni-**
bus intentio vna hereticis semper fuit ca-
pere gloriam de singularitate scientie.
¶ De secundo scilicet quibus signis here-
tici cognoscuntur. sciendum quod cognoscuntur
doctrina et vita. **Primo** doctrina. quia scri-
pturas sacras ut communiter ad litteram iux-
ta primum sensum exponunt. **Sicut** dicit
Isidorus libro. iij. de summo bono. ca. xij.
Sicut patet de **Hulstis** hereticis. qui
omissa expositione spirituali beati **Augu-**
stini et aliorum doctorum de manducatione
spirituali corporis et sanguinis christi. sim-
pliciter dicunt illum tectum intelligendum
Jobannis. vij. Nisi manducaveritis carnem
filii hominis et biberitis eius sanguinem
non habebitis vitam in vobis. **Cum** tamen
salvator ibidem dicit. **Verba** que locutus
sum vobis spiritus et vita sunt. id est spiri-
tualiter intelligenda sunt. **Secundo** cogno-
scuntur per hoc. quia suis superioribus ut
communiter sunt rebelles. et eos confundunt
vbi possunt. ut dicit **Augustinus** in libro de
utilitate credendi. cum tamen dominus ho-
noravit parentes tam corporales eis obe-
diendo. **Luce. ij.** Erat subditus illis. quod eti-
am spirituales. scilicet sacerdotibus. eos hono-
rando. in hoc quod ad eos leprosos per se cu-
ratos mittebat. et eis offerri precipiebat.
ut haberetur **Luce. xvij.** **Tertio** cognoscun-
tur in hoc. quia non simpliciter iurare do-
cent. cum tamen soli contra veritatem con-
iurantes et conspirantes. etiam sepius et
sepius in erroribus reprehensi iurant et p-
iurant. nec tamen verum fatentur. **Iuxta**
illud quod de eis allegat **Bernardus** su-

per **Lantica** sermone lxx. **Iura** periura se-
cretum prodere noli. **Alios** etiam nullatenus
iurare acquiescunt. **Iuxta** illud **Matthaei**
quinto. **Non** iurare omnino. neque per celum ne-
que per terram. **Cum** tamen illud intelligendum
est secundum **Horatium**. ut homo non iuret in omni
causa indifferenter. sed ex causa necessaria
bene. **Nam** et christus iuravit dicens. **Amen**
amen dico vobis. **Non** ergo prohibet iu-
ramentum in causa licita. sed prohibetur per-
iurium et iurandi facilitas. et consuetudo
per quam et ad periurium devenit. ut dicit **Augu-**
stinus in libro contra mendacium. **Per-**
mittitur ergo iuramentum licitum **Deutero. vij.**
Per nomen domini iurabis. **Et** **Jeremie**
quarto. **Iurabunt** vivit dominus in veritate et
in iudicio. et in iusticia. **xxij. questione. j.** **Et**
iurabunt. **Sic** iuravit **Paulus. ij. Cor. j.**
Testem invooco dei in animam meam. **Sic**
David iuravit domino. **vorum** vouit deo
Jacob. **Sic** et dominus iuravit et non peni-
tebit eum **Psalm. cix.** **Quarto** cognoscunt in
hoc. quod tamen seipsum dicunt ecclesiam dei. om-
nes vero alios dicunt esse canes et porcos
accetiam extra ecclesias et veniam. ut dicit
Bernardus super **Lantica** sermone lxx.
Tales ut dicit idem ibidem sermone. lxxj.
Tanquam detractores irrident nos. tanquam
canes quod baptisamus. scilicet cum solenni-
tate infantes. quod oramus pro mortuis. quod san-
ctorum suffragia postulamus. in omni gene-
re hominum. atque in utroque sexu festinant pro-
scribere christum in adultis. in parvulis. in
viviis et mortuis. **Sed** contra eos est firmum
ipsum aperta scriptura. quia licet infans non
respondeat pro se. tamen pro eo respondet
ecclesia. et ipse infans videtur clamare suis
vagantibus dicens. **vim** patior. scilicet a natura
Similiter quod oramus pro mortuis exem-
plum habemus in **Chananea**. ad cuius fi-
dem et preces liberata est filia a demonio
Similiter de paralitico. quem amici mi-
serunt per regulas de domo. **Quinto** cog-
noscuntur in hoc. quia ordinibus ecclesie
detrabunt in suis sermonibus. **Na** ideo
sacramenta contemnunt. prelatum non obedi-
unt. instituta non capiunt. quia papam epos-
pbios peccatores dicunt. quod nec dadas nec
percipiendis idonei sunt sacramenta. dicen-
tes. **Aliquid** ista duo conveniunt epus et pecca-
tor. **Contra** quos dicit **Bernardus** super can-
tica sermone lxxj. **Falsum** est inquit. **Epus** erat

Layphas. et tamen quāuis peccator in do-
 minū sententiā mortis dictabat. Aposto-
 lus erat Judas. et licet auarissimus et sce-
 leratissimus. electus tamen a domio. Au-
 dis eū apostolū fuisse et dyabolū. Super
 cathedrā Moysi sederunt scribe et phari-
 sei. et qui nō obediēti eis tanq̄ episcopis
 inobediēti rei fuerūt. Pulsa et alia huic
 populo stulto et insipienti mala psuasa sūt
 sed non est respondere ad om̄ia. Quis em̄
 om̄ia nouit. Deinde labor infinitus esset et
 mīne necessarius. Nam quantū ad istos
 nec rationibus vincuntur. quia non intel-
 ligunt. nec autoritatibus corriguntur. q̄a
 non recipiunt. nec flectuntur suasionibus
 q̄a subuersi sunt. **Hec** Bernardus. Ser-
 to cognoscuntur ex vita. quia vitā habent
 ypocriticam. Nam vt dicit Bernardus
 vbi supra. Non sufficit eis hereticos esse
 nisi et ypocrite sint. vt sint supra modum
 peccantes peccatū. Nij sunt qui veniūt in
 vestimentis ouiu ad mandendas oues et
 spoliandos arctes. an non tibi videt vtra-
 q̄ res impleta. vbi et fide plebes et plebibus
 sacerdotes depredati inueniuntur. quoni-
 am isti predones. h̄ij sunt oues habitu. ac-
 tu vulpes. et crudelitate lupi. Nij sunt qui
 boni videri non esse. mali non videri sed
 esse volunt. Mali sunt et boni videri vo-
 lunt. ne soli sint mali. Mali videri timent.
 ne parum sint mali. **Decille.** **De**
tertio sciendum est. scilicet quomo-
 do punitur hereticus. Punitur autē qua-
 drupliciter. Primo excommunicatiōe. quia
 siue occultus siue manifestus. est ipso iure
 excommunicatus. xxiij. questione. i. cap. j. et
 ij. de hereticis. Ad abolendq̄. Secundo
 punitur depositione ab om̄i dignitate. si-
 ue papa siue imperator. et. distinc. Si pa-
 pa. et ab omni beneficio priuatur. Tertio
 punitur rerū ablatione. quia bona eorum
 ipso iure confiscata sunt. De hereticis. Cū
 scdm̄ leges. libro sexto. Quarto punitur
 militari persecutione. quia si aliter fieri nō
 potest. manu armata sunt ab eis bona auf-
 ferenda. Non solum autē ipsi heretici. sed
 etiā credentes eis. receptatores eorū. defen-
 sores et fautores sunt excommunicati. Et si
 non satisfecerint infra annū extrunc ipso iu-
 re sunt infames. nec ad testimonia admit-
 tuntur. **Et** de hereticis. excommunicamus
 Primo quia credentes propter bec peri-

cula et dāna tam spūalia q̄ corporalia p̄-
 hibet apostolus cū eis cōuertari ad Thiz-
 tum. ij. dicens. Hereticū hominē postvna
 scilicet secretā. et secundā scilicet publicā
 correctionē. id est. postquā bis corre-
 rit fm̄ Horram ibidem. tunc si se noluerit
 corrigere vitandus est. Cuius ratio ē fm̄
 ipsum. quia non est illi cōmunicandū qui
 se cōmunionē fidei catholice. id est. cōmu-
 nicationē separat. **Sunt** autē vitandi
 fm̄ Horā vbi supra. p̄pter septem ratiōes
 Primo quia habent credulitatē erroneā
 ij. Thimothei. ij. Homines corrupti men-
 te. reptobi circa fidem. Sic solet vitari ca-
 nis rabidus. Secundo quia habent con-
 scientiā cauteriatā. fm̄ Horram. id est. cor-
 ruptā. tam errore doctrine q̄ culpe. q̄ enā
 igne concupiscentie. Unde isti sunt signa-
 ti cauterio dyaboli. Apocalip. xij. licet ter-
 terius sic in corpore videtur insignata por-
 tare domini nostri ih̄u christi. ad Gal. vii.
 mo. Tertio quia habent familiaritates de-
 ceptorū. Romanorū. xvi. Per dulces ser-
 mones seducunt corda innocentū Sic so-
 lent vitari Syrene. Quarto quia habent
 vitā simulatā. ij. Thimothei. ij. Habēt
 speciē pietatis. Horra. id est. christiane re-
 ligionis exteriori simulacione. quia sacra-
 menta christi que sunt religionis christi-
 ne participant cū bonis. virtutē autē eius
 abnegantes. id est. rem ipsius pietatis sc̄s
 dilectionē dei et proximi abnegantes. sc̄s
 corde et opere. ad Thyrū secundo. Confi-
 tentur se nosse deum. factis autē negant.
 Quinto habent doctrinā pestiferā. i. Co-
 rinthiorū. xv. Corruptunt mores bonos
 colloquia praua. Petro quia habent intē-
 tionē peruersam. Unde hic dicit. Veniūt
 in vestimentis ouiu. intrinsecus autē sunt
 lupi rapaces. Septimo habent mentē ob-
 stinatā. ij. Thimo. ij. Quemadmodū iam-
 nes et mābres resistēt Moysi. sic isti re-
 sistunt veritati. Isti fm̄ Horram fuerunt
 duo magi pharaonis. Eo. xij. Quorū
 ap̄lus noia non inuenit in diuinis libris.
 sed in apocrisis. Et sic isti resistēt Moysi
 si donec victi fuerūt. ita heretici resistūt p̄-
 tinaciter veritati. etiā vsq̄ ad sanguinem
 ignē. Job. xxiij. Ipsi rebelles fuerunt lu-
 mini. Et in hoc similes sunt carro qui lu-
 men diei abhorret. eo q̄ in lumine modicū
 vel nichil venatur. sed potius in nocte.

Dominica octava post trinitatis

Sic heretici in occulto docent non in aperto. Et sicut canes bufones et ranas lambit quibus visus ad sanguinem et venenum in quo est quidam dulcedo. quod sit nimis sitibundus. et si potum non inuenit. aret. sed si inuenit extrucit in vas sternutat. et venenum immitit. et heretici hoc biberit mortem vel grauiter infirmatur. Sic hereticus venenum quod errore scripturarum hausit in vasa seu in corda humana infundit ut homines intoxicet. Cattus etiam libenter conuersat homini. et quibus insidet ori hominis in somno et suffocat puerum obstruendo respirationem et anhelum. Sic heretici insident hominibus et opprimunt eos falsitate. per quam homines suffocant in se spiritaliter et spiritualiter moriuntur.

Dixi secundo quod secundi falsi prophete sunt hypocrite sanctitatis simulators. eo quod preter dunt foris sanctitatem. sed occultant in cordibus iniquitatem. et per hoc decipiunt homines. sicut serpens vel scorpio qui lingit ore blandiendo. sed cauda pungit occidendo. Unde Augustinus super psalmum cxxix. Ille difficile vitam qui in labijs bona portat. et in corde occultat mala. Auertit inquit linguas suas sicut serpentes. quia nec pedes habent ut eorum vestigia cum venerint audiant. leniter serpit sed non recte. habens occultum venenum sub leni tractu. Nec ille. Sic faciunt heretici et hypocrite qui abscondunt et conregunt vestigia suarum operationum ne cognoscantur. Nam sepius orant ut videantur deuoti erga deum. sed cor eorum longe est ab eo. Ostendit se facere opera misericordie ut demostinam dantes ut videantur pie erga proximos. sed in corde appetunt vanam gloriam. ut videantur ab hominibus. fingunt se macerare carnem suam per ieiunia. unde exterminant faciem suam ut alliciant matronas et feminas ad dandum eis tanquam bonis ultra ceteros. Sicur dicit Apostolus. Captiuas circūducunt mulierculas oneratas peccatis. Et saluator: Bath. Erbaurientes inquit butas matronarum sub preterito longe orationis. unde Job comparat eos scirpo seu carecto et terius florido et viridi. intus autem arido et sine fructu Job viii. Nunquid potest videri scirpus absque humore. Super quod dicit Gregorius in glosa ordinaria. Hypocrita non est sine aqua. quia gratia accipit ut phphetet. demones exciatur. languores sanat. et colore viridis.

dum laudes extra querit superbus in altis crescit. sed a fructu marcescit. Et Hieronymus ibidem dicit. Scripti vel carecti nomine hypocrite designant. qui specie veritatis pretendentes fructum utilitatis non habent. sed aridi sterilitate operis. solo sanctitatis colore viridescunt. Quia hypocrita ad bona opera infusionem superni muneris percipit. sed in cunctis quae agit exterioriorem laudem appetens a fructu percipit infusionis marcescit. et cum adhuc sit in flore ne capiat manu ante omnes herbas marcescit. per quod significatur quod hypocrita corripitur non patitur ab aliquo. imo asperitate sua vitam corripientis secatur. deprehensum se in prauitate irascitur. loqui sibi redarguentem prohibet. et quod deterius est etiam ut dicit Gregorius. se innocentem non suis acerbis sed alienis criminibus ostendere nititur. Et quibus patet eorum stulticia. quia gratias a deo receperas. quae ad salutis fructum conuertere debuerunt ad inanem gloriam conuertunt. Unde Hieronymus super illud Job. Non ei placebit vecordia sua. dicit. Magna vecordia est laboriosa agere et vane laudi inbiare. preceptis celestibus inuere et terrenam retributionem querere. Quia quod hic per veritatem quam agit humanum fauorem desiderat. rem magni meriti vili precio venalem portat. Unde bene opera eorum tele arance comparant. Cui subdit. Et sicut tele arancarum fiducia eius. Interlinearis dicit. Bene hypocritarum fiducia tele arancarum similibus dicit. quia tela illa per ordinem et studiose teritur. sed statim dissipatur. quia quicquid hypocrita cum labore peragat. aura humani fauoris tollit. Nec glosa. Propter huiusmodi dupliciter et infructuositatem ac inutilem eorum operationem deus spernit hypocritas et odit eos. Iuxta illud psalmus. Nunquid manducabo carnes thaurorum. id est. nunquid delectabor in maceratione superborum. qui per thaurorum significant. aut sanguinem hircorum. id est hypocritarum portabo. secundum Innocentium quartum. Et in eo permittitur. Non accipias de gregibus tuis hircos. Per hircum secundum Innocentium. qui habet exteriori asperitatem in pelle significatur hypocritas. de quibus dicit. Non accipias de gregibus tuis. id est de congregationibus tuis hircos. id est hypocritas. Comparat autem hypocritas tribus pessimis animalibus. scilicet hircos. vulpi et lupo. Primo comparat hircos propter eius

Nota pulcherrima dicitur

pprietates q̄ ponunt in s̄ metro. Lana cibo
visus sanguis caro cornua fetus. Hostia
mons vitis dentes vox pes barba libido.
Lauda breuis corrigiū forularib⁹ vtrib⁹ us
ap̄tū. Lacte caret feret emissus rumiāt bir
cus. Decoia⁹ ueniunt hypocrite. Ipe enī
extra portat lanā caprina. i. signū p̄nie **Le**
uit. xxvj d̄. q̄ tabernaculū tegebāt sagi ex
tra. sed intra erāt res p̄ciose. s. auz. māna.
vna. yga tb⁹ aromata redolētia. **S** sub
sagis hypocritaz nō sūt nisi stercoza. **Se**
cundo cibo bircoz ē amare frondes. et by
pocritaz detractiones **Job.** xxx. Qui rode
bāt in solitudine. z mādebant herbas et ar
boz cortices. z radicū iuniperoz erat abuf
eoz. Tertio acute vidēt. Sic hypocrite
mala alioz p̄siderāt **Ecc.** xiiij. Ocul⁹ ma
lus ad mala. Quarto sanguis birci frāgit
adamantē. z lingua hypocrite virū cōstan
tem **Pro.** xv. Lingua placabil lignū vite
q̄ autē imoderata est p̄teret sp̄m. Quinto
caro ei⁹ dura. i. carnalitas obfata **Hier**
xxx. Dura facta sunt p̄cā tua. Sexto ha
bet cornua excelsa. i. sup̄biam elataz. **Dan.**
vii. Hircus hēbat cornu in signe. **Se**
ptimo fetus ei⁹ est bonus. Et hypocrite quīs
bona docēt. qz licet ipi vadāt in infernum.
alios tñ docēt ire in celum. Et ē miraculū
scdm̄ qd̄ d̄. **Rum.** xxvj. Spectaculum est
grāde z miraculū vt ch ore peunte fili⁹ eius
nō perirēt. Octauo qz ex birco fit hostia.
Sic de hypocrita **Leu.** x. Hircū q̄ obla
tus fuerat p̄ p̄cō uz q̄reret moyses repe
rit exustum. Nono q̄ libēter ascēdit mon
tes. sic hypocrita ad dignitates **Hier.** xliij.
Habitat in cavernis petre z app̄bendere
niteris altitudinē collis. Decimo vites le
dit. sic hypocrita famam iustoz **Joh.** xv.
Ego sum vitis. vos palmites. Undecimo
dentes nō hz birco in sup̄iori mandibula.
Sic hypocrita nō hz caritatē p̄ba ad rep̄
hendum. s. p̄ba timoris **Tren.** iij. Con
fregit ad numez dētes meos. Duodecimo
pes ei⁹ nō est integer. sic affect⁹ hypocrite i
plura diuisus ē **Ecc.** xvj. Lor fatui q̄ivas
p̄fractum **Dee.** x. Diuisum ē cor eoz nūc
interibūt. Tredecimo vocē balantē hz sic
onis. sic hypocrita p̄ba simplicia **Gen.** xx
vij. Vox quidē vox iacob. man⁹ autē esau.
Quartodecimo barbā hz prolixam. sic by
pocrita ad l̄faz in signū sanctitatē. ij. **Reg.**
ij. Diphiboserb venit illotis pedibus z

intonſa barba. Et interpretas os p̄fusionis.
vel os ignominie vl̄ verecundū. Quintode
cimo libidinosus ē birco. sic hypocrita **Za**
charie. x. Sup̄ bircos visitabo. Sedecio
cauda eius ē breuis. sic finis hypocrite ve
lor **Job.** xx. Haudiu⁹ hypocrite ad instar
puncti. Decimosextimo corrigiū est ap̄tus
forularib⁹ z vtrib⁹. Corrigiū hypocrite est
exterior ouersatio q̄ vtilis ē alius. et munit
pedes. i. affectus eoz. Et si esset mūdicia i
terius cordis possent recipere vinum nouuz
in vtres veteres **Mat.** ix. Nō mittunt vi
num nouū in vtres veteres. Decimoocta
uo lacte caret. sic hypocrita dulcedie p̄sola
tionis. z si increpationes habeat qd̄ p̄bera
rentia. i. sine lacte p̄solatiois. Decimono
no feret. sic hypocrita **Mat.** xxij. Ve vo
bis hypocrite qui estis sicut sepulchra ple
na ossib⁹. Vicesimo birco emitebat in de
sertum deferens scripta p̄p̄tā **Leuit.**
xvj. Sic hypocrita q̄ attenuat p̄cā popu
li assumit sup̄ se z mittit in desertū infer
ni. Vicesimoprimo ruminat. sic hypocrita
multos p̄s. ruminat in ore **Mat.** vi. Pu
tant in multiloq̄o et audiri. s. i multiloq̄o
nō deest p̄cā vt d̄. **Pro.** x. **S**ecundo
hypocrita cōparatur vulpi. de q̄ in
Ps. lxxij. partes vulpiū erūt. per vulpes
intelligunt hypocrite. p̄pter plures p̄cā
tes q̄ hñtur in his metris. Feroz aus lar
voz via cauda color. Caro pes fraus rāo
puler pellis proles pilus vnda canis lūc.
Primo q̄ hypocrita cōparat vulpi p̄pter se
tozē. qz feret corā deo q̄si mortu⁹. **Is.** xxx
iij. De cadauerib⁹ eoz ascēdet feroz. **Se**
cundo qz insidiat amib⁹ q̄s significant vi
ri sp̄uales. Cū herodes insidiabat xpo. p̄
pter qd̄ appellat a xpo vulpis **Lu.** xiiij. **D**
cite vulpi illi. Tertio hz foveaz **Mat.** viij.
Vulpes foueas hñt. sic hypocrite merenti
ces **Pro.** xxij. Fovea p̄funda ē merenti
ces. Quarto voce gānit z fugit se latrare **Isa.**
x. Nō fuit q̄ moueret pennaz z aperit os et
gānit. Quiro qz via nō vadit recra s. p̄
amfract⁹. **Pro.** ij. Quoz vie p̄uerse sūt.
z infames gressus eoz. Sexto cauda ma
gna z pilosa. Sic diaboli p̄m hypocri
tarū sequunt magni z diuites mūdici **Isa.**
ix. Prop̄heta docēs mendaciū ip̄e est cau
da. Septimo colorē ruffum habet. q̄a an
gelus sathane trāfiguratus hypocritas

Dominica octaua post trinitatis

angelū lucis. ij. **Cor. xij.** Octauo carnes hz mali saporis. z comedit p podogra z arretica. **Infirmas** iūcturas hnt qui caritate ca rent. que ē vinculū. **Et** hī cū masticāt z sen ciūr amaritudinē diaboli curant. **Ps. De** disti eum efcā ppls ethiopiū. Nonō habet pedē tortuosum z tibiā curtam. **Ecōtra** iū sti hnt rectos **Ezech. i.** Pedes eorū pedes recti **Leuit. xij.** Fractio pede non offerat. **Decimo** est fraudulēra **Isa. xxxij.** Fraudu lenti vasa pessima sunt. **Undecimo** qā cūz rarus illud anial facit sibi foueam. vulpes eo absente stercozifaz ibi. z rarus ppter im/ mundiciā recedit. **Sic** hypocrita expellit p immundiciā detractionis virū iustū infa/ mando eū inter dū de ciuitate vt solus ho nozetur. **Duodecimo** dī qz vulpes tenet la nā in ore. z paulatim se mergit in aquā ap/ ra cauda donec pulices fugiant ad lanā. et tunc deferit eam in aqua. **Puler** significat mordacitates repbensionis. **Sicut** g̃ vul/ pes pulices mergit. sic hypocrita repben/ sozē suū ne eum corrigat psequit. **j. Regūz xxiij.** Lanē mortuū psequis z pulices vni id est repbensozē mordacem. **Tredecimo** pellic sola ē cara venatoribz. **Sic** exterior puerlatio hypocritaz q̃ est in mortificatio ne quā debent sibi boni assumere et cada/ ner proiecre qd̃ sub pelle abscondit. **Dat** ibi. ij. Zona pellicea ad lūbos eī. **Quar** todecimo habet prole multā z paritantes **Job. xij.** Egrediuntur q̃i greges paruuli eoz. **Quintodecimo** habet pilū longum z densum. i. rpalia multa **Isa. iij.** Erīt p cris/ panti crine caluiciū. **Sedecimo** qz qñ eaz insequunt canes tunc totuz p̃er nasum se suspendit in flumie p ramū z sic latet. **Sic** heretici z hypocrite abscondūt se a canibz id est a p̃dicatozibz. s̃z tū nasus emittit spi ritū male suggestionis. **Sed** eis dicit **A/ mos. ii.** Et si celauerint se ab oculis meis in pfundo mar. ibi mandabo serpenti et mordebit eos. **Decimo septio** qz videt esse q̃si canis in anteriori parte. sed nō in poste riori. vbi cauda maior. **Sic** illi vident si miles p̃dicatozibz in p̃mis ṽbis. sed in fine mordent vt coluber. z q̃si regulus venena diffundunt **Prover. xxij.** Decimo octauo luce oculoz micat de nocte **Pier. iij.** Sa pientes sunt vt faciāt mala. bene aut̃ face/ re nesciunt. z ita in nocte vident. sed in die nō vident. **¶ Tertio** hypocrita cōpa

ratur lupo. **Lupus** fm̃ **Isido. xij.** ethimō logiaz est marie rapacitatis. **Et** dicit lup⁹ q̃si leoni pos. i. silis. qz silis est ei in rapaci/ tate. **Rapit** enī nō in apto sed furtim et in abscondito. **Sicut** hypocrite in apto no/ lunt cape vt videant sancti. sed occulte ex/ hauriūt bursas matronarū. **Secōdo** ratioe fortitudinis pedū. eo qz sicut lup⁹ magnā virtutē habet in pedibz. vnde quicqd̃ p̃sse/ rit pede nō viuūt. **Sic** hypocrite magnaz virtutē habent simulationis in affectibus. z quēcūqz sua simulatione decipiūt. mortifi cant in vita gr̃e. **Tertio** qz sicut lupus quē pus viderit raucescere facit. **Sic** hypocri ta oēs species sanctitatis sue q̃si in raucita/ tem cōuertit. qz nullus aude de eo verbū dicere malū. s̃z semp opinari bonū. **Quar** to nō plures q̃. xij. diebz i anno coit. sic hy/ pocrita ne dephēdat raro fornicat. **Quin** to qz lupus famē diu tolerat. z post multa ieiunia multa deuorat. sic hypocrita inter/ dū ieiunat tota die sed grauiē vorat i sero. **Sexto** qz lupus p̃uisus deponit audaciā **Sic** hypocrita cognit⁹ talis ab alijs non aude se simulare sanctū ne derideatur **Et** tantū de secundo.

Dixi tertio q̃ tertij falsi p̃phe/ te sunt falsi xpiani caritatis destructores. **De** q̃bz dī in **Ps.** Loquunt pacē cū primo. mala aut̃ in cor/ dibz eoz. Non solū autē parit ecclia vel iu/ stus vir ab ap̃tis inimicis. sed etiāz ab oc/ cultis falsis fratribz. q̃ passio multo videt̃ intolerabilior q̃ ap̃ta. q̃ est ab hereticis vel alijs inimicis. **Unde** dauid q̃si compa rando h̃mōi p̃secutionē p̃secutōni manife storū inimicozū dicit eā grauiorē **Ps. lxxij.** **Si** inimic⁹ meus maledixisset mibi su stinuissem vtqz. **Ubi** ponit plures ratios aggrauantes hanc p̃secutionē. **Prima** est. quia nō est ab inimicis. ideo dicit. **Si** ini/ micus meus maledixisset mibi sustinuis/ sem vtqz. sed istud nō possum sustinere. qz amicus maledicat mibi **Dichec. vij.** In/ mica homis domestici eius **Lanci. j.** Filij matris mee pugnauerūt contra me. **Se** cunda ratio q̃re intolerabilia sunt ista ma/ la est. qz sunt improuisa. **Unde** sequit̃. **Et** si is qui oderat me sup me magna locutus fuit. abscondisse me forsitan ab eo. **Sz** ab his qui vident me amare nō possum me abscondere. **Uñ** dicit **Bern.** Nūc in ecclia

impleta est illa prophetia. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Amara p[ro]p[ter] in nece martyrii. amarior post in p[ro]secu heretico[rum]. amarissima nu[n]c in morib[us] domesticor[um]. no[n] fugare no[n] fugere eos p[ro]p[ter]. Tertia ro[ati]o est q[uod] talia sunt illata a socijs secreto[rum]. vii de dicit. Tu vero ho[m]o vnanimis. Quarta q[uod] illata sunt ab eis q[ui] deberent eu[m] docere. vii dicit. Dux meus. Dat. xv. Ecci sunt et duces cecor[um]. Quinta q[uod] a familiarib[us] inferuntur. Vn[de] addit. Et no[n] meus. Sexta q[uod] a consiliariis. vno subdit. Qui simul dulces mecu[m] capiebas cibos. fm q[uod] dicit Ioseph de fratrib[us] suis. Gen. xliij. Occide vitulos et instrue co[m]muniu[m]. quia mecu[m] sunt co[m]esturi. Septima quia a p[ro]tubernalib[us]. vnde dicit. In domo d[omi]ni ambulauim[us] cu[m] consensu sc[ilicet] tu et ego. et tu p[ro]secutus es me. Dec Innoc[entius]. Vn[de] aut[em] ista pueniunt nisi ex defectu caritatis qua[m] in se tales falsi xpiani no[n] habent. et in alijs ea destruunt vbi possunt. Propter q[uod] falsi dicunt. q[uia] nome[n] habent xpianu[m]. sed re eius no[n] habent. Contra q[uod] dicit Aug[ustinus]. in lib. de vita xpiana caplo. ij. Quid tibi p[ro]dest vocari q[uod] non es. et nome[n] vsurpare alienu[m]. Si xpianum te esse delectat. que sunt xpianitatis gere. et merito no[m]en xpianu[m] tibi assume. Sed forsitan no[n] esse. sed vocari desideras. hoc satis fedu[m] et miseru[m] est. sc[ilicet] velle vocari te quod non sis. Nemo eni[m] ita transit ad christu[m] vt xpianus appelleret et no[n] sit. Qui igit[ur] xpianus dicit christu[m] habere d[omi]n[u]m. p[ro]fitetur. et vere habet si in oib[us] obsequat[ur] et p[ro]u[er]t. Dec ille. Dinc dicit Ioh[ann]es in canonica. Videte quale[m] dilectione[m] dedit nobis p[ater] vt filij dei no[m]inemur et simus. Ad tractans Aug[ustinus]. Omel. tertia sup cantica p[re]dicta dicit. Na[m] qui vocant et no[n] sunt. q[uod] illis p[ro]dest nome[n] vbi res no[n] est. q[uod] multi vocant medici q[ui] curare no[n] nouerunt. q[uod] multi vocant vigiles qui tota nocte dormiunt. Sic multi vocant xpiani. et in rebus no[n] inueniunt. quia h[ic] q[uod] vocatur no[n] sunt in vita. in morib[us]. in fide. in spe. in caritate. p[ro]p[ter] q[uod] Aug[ustinus]. ibid[em] paulo sup. tales appellat mendaces et falsos xpianos dicens. Tu nol[i] esse mendax vt aliud p[ro]fitearis et aliud agas. Sed q[ui]eres q[uod] est ver[us] xpianus. R[es]p[ondet] Aug[ustinus]. in lib. de vita xpiana dicens. Christian[us] ille est q[ui] no[n] no[m]ine tm[en] sed etia[m] ope xpianus est. Ille videlicet qui exemplo xp[isti] nec inimicos nouit odire. sed

magis aduersantib[us] sibi b[en]efacere et p[ro]p[ter] cutorib[us] suis exorare. Na[m] qui q[ui]s est paratus alicui nocere vel ledere ille xpianus se esse mentis. Christian[us] ille est q[ui] p[ro]p[ter] iustitia voce dicere. Remini homi no[n] qui iuste cu[m] oib[us] viti. Dec ille. Nos ergo si volumus esse veri xpiani et no[n] falsi. studemus in nobis et in p[ro]p[ri]is n[ost]ris habere no[n] p[ro]sequi caritate[m] quam velut arbores bone bonoru[m] operu[m] facientes fructu[m]. fructu[m] eterne beatitudinis in celesti gloria consequimur. Ad qua[m] nos p[ro]ducatur pater et filius. et s[an]ct[us] Spiritus. Amen.

D[omi]nica octaua post trinitatis. II. Sermo XCIX.

Quis arbor bona fructus bonos facit. Parth. vii. Sicut dicit Hugo lib. in de archa. Hoc c. iij. Vna p[ro]p[ri]a fidelis n[on] e[st] aliud nisi vinea d[omi]ni. vinea fidelis vinea iusta qua[m] ipse bonus agricola plantauit. imo tras plantauit. quia de egypto tras tulit et eiecit gentes et plantauit ea. De q[ui] alibi p[ro]phetas loquit. plantabo eos sup humi suam et non euellat eos amplius. Dec ille. Volens igitur saluator suos instruere q[ui]ter in p[re]dicta vinea viuere debemus in dicit s[an]cti d[omi]ni ne de arbor bona q[ui] fructus bonos facit. o[mn]i dens q[uod] ex[em]plo arboris naturalis quilibet fidelis ho[m]o in vita p[ro]p[ri]a t[ame]n in estare debet fructificare p[ro] bona opera sibi mercede eterna. Vn[de] dicit Innoc[entius]. q[ui]rtus sup p[ro]p[ri]a ps. Q[ui] tepus vniuscuiusq[ue] ad operandu[m] est p[ro]pens vita. Ioh[ann]es. ij. De oportet operari opa eius q[ui] misit me donec dicit[ur] est. venit nox in qua n[on] opari potest. Propter quod de q[ui]ber iusto dicit ps. Q[ui] erit tan[quam] lignu[m] quod plantatu[m] est secus decursus aquaru[m]. i. gratiar[um]. quod fructu[m] suu[m] dabit in tempore suo. Fructu[m] scilicet boni op[er]is in t[em]p[or]e suo. sc[ilicet] vite p[re]s[en]tis. et in t[em]p[or]e eterne et finalis retributio[n]is. Iusti eni[m] in sup[er]na p[ar]t[er]ia qua[m] in hac vita p[ro] amore sp[irit]u[m] requirunt dona vite postmodu[m] in retributio[n]e percipiunt. Inquit Hugo vbi supra. Vt igitur ad bene operandu[m] animemur o[mn]i datur in verbo proposito magne retributio[n]is copia in vita futura. quia fructus boni operis mittitur. Lu[ca] dicit. Omnis arbor bona fructus bonos facit. In quib[us] verbis co[m]m[un]i datur vita iustor[um] et fidelis. ex[em]plo bone

Dominica octaua post trinitatis

arboris. et p oppositu dānatur vita repro-
borū z maloz exemplo male arboris. Cir-
ca quod tria nob occurrūt consideranda.
Primo nāq; p siderare debem⁹ arborē cō-
paratōne generalē Lū dicit. Omnis arbor
Secūdo debem⁹ p siderare bone z male ar-
boris differentē p ditionē. Lū dicit. bona.
Tertio p siderare debem⁹ fructuū earum/
de arborū diuersam generationēz. Arbor
bona describit p bonitatē fructus q̄ sunt
ficus z vna. Arbor mala describit p plan-
te naturalē. pagationē exemplo spine z tri-
buli. Fructus bon⁹ describit p dulcedinē
Malus vero p amaritudinē naturalē. Et
hoc in ficu respectu tribuli. z in vna respe-
ctu spine.

Dixi primo q̄ pmo debem⁹ p si-
derare arborē cō-
paratōne generalē Lū dicit. Omnis arbor
paratur autē in scriptura sacra homo arbor
ri. Intra illud. **Dicitur** viij. **Uideo** hoies
q̄si arbores. hñt enī quā dā similitudinē
vinēdo. Sūt autē tria in arborē. scz ingres-
sus vt plantatio. pgressus vt pullulatio. et
egressus vt defectio. Plantat homo cū cō-
cipitur. z q̄ ad hoc cū dolore z fetore. **Uñ**
Innocentius de vilitate hūane p ditionis
Si p sideret hō pisces q̄s fecit deus ex aq̄
astra z planetas ex igne. hoiem ex terra vi-
lissima. **Job. iij.** **Loparatus** sum lutro z assi-
millatus sum fauille z cineri. **Sicut** autēz
post plantationē nutrit arbor humore ter-
reo. Sic hō post pceptionē sanguine men-
struoso fatis horrido. ex cui⁹ cōtactu fru-
ges nō germināt. arefcūt arbusta. moriunt
tur berbe. canes in rabie vertunt. Et hō
do vrun tur tam nobiles q̄ ignobiles. **fm**
magistrū de naturis rez. **Pogressus** ho-
mints est crementū post natiuitatez. qd est
miserabile. **Hā** cū terrenascētia pducit ex
se frondes flores fructus z honesta semia.
Homo pferit ex se lendes. pediculos. lum-
bicos z stercoza. **Ex** illis prodit vinū ole-
um z balsamū. **Ex** hoie spūti vna z fetoz
stercoz. **Uñ** homo ē arbor euerfa. q̄a capil-
li sunt q̄si radices. caput truncus. pectus vt
stipes. brachia cū tibijs vt frondes. digiti
cū articulis vt folia. **In** egressu etiā hō cō-
parat arborē. q̄a sicut arbor adueniēte hie-
me dedinat z arefcit. Sic hō moriēdo oia
pde z pminat omibz. **Hoc** oñdit stat⁹ mor-
tis scz senectus. cui⁹ cor affligit. caput pecu-

titur. languet spiri⁹. fetet anhelit⁹. facies
rugat. statura curuat. caligant oculi. vacil-
lant articuli. nares effluūt. capilli defluūt.
tremit tactus. deperit acrus. dētes purre-
scunt. aures surdescūt. **Uñ** tunc hō est si-
cut arbor antiqua q̄ ad nihilū valet nisi ad
ignem. **Et** in hac generali cōparatiōe om-
nes hoies cōueniūt. vnde q̄ ad hoc bene i-
themate dicit. **Omnis** arbor. q. d. **Omnis**
hō tam nobilis q̄ ignobil. diues et paup.
paruus z magn⁹ quo ad naturales ingres-
sum pgressum z egressum ē sicut arbor.

Dixi secūdo q̄ debem⁹ p si-
derare bone
z male arboris differentē p ditionēz in hoc
Lū additur bona. Est enim arbor triplet.
Quedā enī est q̄ affert fructū malū. **Secūdo**
que affert fructū vanum z nullū. **Tertia** q̄
affert bontiz. **De** pma arbore dicit **Amos**
vi. **Conuertisti** fructū iusticie in absinthiū
Dñe vero malū est malū. sed puertere bo-
num in malū est pessimū. **Multi** sunt qui
bona faciūt. sed illud praua intentiōe cor-
rumpunt. **Et** sic tales sunt filies arboribz
q̄ fructus pulchros in apparentia faciunt.
sed intus amaritudie pleni sūt. **Et** isti sūt
similes cigno cuius penne sunt exteri⁹ al-
be. caro autē multū nigra z macra z ad di-
gerendū dura. **Secūdo** arbor est que affert
fructum vanū vel nullūz. **De** qua dicit **Osee**
ii. **Lū** radix eozū ericcata sit nequaq̄ fru-
ctum facient. **Hi** sunt de quibz dicit **Luce**
viij. **Q̄** aliud semen cecidit sup petra. z na-
tum aruit. q̄a nō hebat humores. z signifi-
cat eoz prauoz humore grātie carēntiū. in
quo quicqd ad temp⁹ nascit boni. cito are-
fcit. ppter frigiditatē z siccitatē cordis. i. ma-
le z obdurate volūtatis. **Tertia** arbor est
que affert fructū bonum. **De** qua hic dicit
q̄ affert fructū bonū. **Ubi** sciendū q̄ boni-
tas arboris attendit ex tribz. scz ex frōdibz
ex floribz z ex fructibz. **Sunt** enī quedā ar-
bores que hñt frondes sine floribz. z signi-
ficāt illos qui hñt vba sine operibz **Mat-**
thēi. xxi. **Ubi** tps vidēs arborem fici sec⁹
viam venit ad eam. et nō inuenit in ea nisi
folia tñi. **Et** ait illi. **Annq̄** ex te fructus na-
scat amplius. **Sic** erit homibz hñtibz pul-
chra verba de deo sine operibz. de quibz in
fine hic dicitur. **Nō** omnis q̄ dicit mihi dñe
zē. sed qui facit zē. **Alie** sunt arbores hñtes
flores sine fructibz. z significāt illos qui fa-

ciunt opa de genere bonoz apparentia. sed
nō recta intentione. *f. Thimo. iij. hūtes qdē
speciē pietat. virtutē autē eius abnegātes
Job. viij. Cū ad huc sit in flore vt capiatur
māu. sic vie hoīm q obliuiscūt dū. z spes hi
pocrite pibit. Alie sē arbores q faciūt fru
ctus inuitiles penit. Sapie. iij. Fructus
eorū acerbī. Et iste sunt arbores ad ignez
apte. vt dicit in euāgelio. quia nō valēt ho
minibz ad comedendū in recentia. sed de
monibz tū affata. Ex quibz colligim? boni
tatē arboris que hz frondes bonoz. hboz
flores bonozū opoz. z fructus intentionis
sanctē z recte. Et autē aīa iusti hoīs arbor
bona ad similitudinē bone arboris natu
ralis. Primo viuēdo. scōdo crescēdo. tertio
fructū ferendū. z quarto finaliter deceden
do. Primo cōparat in viuēdo. qā sicut ar
bor naturalis nō viuūt nisi p calorē celestēz
z humorē terrestrē. Sic aīa bona non vi
uit vita grē nisi p caritatem celestē. z p hu
militatem terrestrē. Et sicut illa arbor cre
scit altius q pfundius radices suas in ter
ram mittit. Sic homo qntū plus humili
atur ex cōsideratiōe terrestrū defectuum.
tanto plus eleuat ad supiora. Tales arbo
res q sic in locis bassis z vallofis crescunt.
sunt multo securiores a vento q q in mon
tibz. qā viri humiles refugientes dignita
tes z ambitiones mūdi z honores pteni
sua simplicitate. mltro firmi? i suis pscētif
stant q illi q se ingerunt ad officia dignita
tes z ambitiones mūdi. Sed attēde q tri
pliciter homies radican? in terra. vt dicit
Dugo de archa Noe. li. iij. ca. iij. Quidaz
eni sic radican? in terra vt oīno in terrā in
figant? z terre adherēt. z sunt infideles z gē
tiles. qui nō credentes euāgelio xpī. pter
hanc vitam temporalē aliaz non credunt.
Et hi in terra radices figunt? z sursum nō
crescunt. qā eo magis principibz imbiant q
bona perpetua securura nō nouerūt. terre
na ambiunt. felices esse querūt. q post hāc
vitam futuros se nihil existimant. De quo
rum numero fuit ille qui p eliphaz subsan
natur. Job. qnto. Uidi inquit stultum fir
ma radice z maledixi pulchritudini ei? sta
tim. Stultus enim ille est fm Dugonem
qui ignorat ad quid factus est. qui pter il
lud quod videt nihil esse credit. qui que si
bi mala restant. puidere nescit atqz bec pe
ritura et falsa quidez bona quasi semp sint*

pmanfura semp diligit. Die aliquādo ra
dicatus esse videtur dum corpaliter floret
Sed sapiens statim eius pulchritudini
maledicit. quia p bec momentanea bona
ad que sit male recipiendus agnoscit. De
hoc stulto ps. dicit. Dixit insipiens in cor
de suo. non est deus. Et deinde enumera
tia complicibz suis dicit Non est timor dei
ante oculos eorū. Quo ergo deum timere
possunt q deum esse nō credūt. Et quo in
fero fm Dugonē. Q merito gentiles stul
ti sunt. qā ad eos principū sapiētie ptinge
re non ptingit. Principiū autē sapiētie est
timor dñi. Alia arbor que radicat in terra
sed tñ debilitat z mobiliter est homo infir
mus in fide. qui instructus in fide nouit
celestia pnia et supplicia infernalīa. Sed
hic non oīno ptradicit nec oīno acquiescit.
Considerant quippe gentiles omnia in
mūdo sic agi. ex quibz z deū esse z cūca gu
bernare cognoscūt z ad futurū iudiciū om
nia pseruare z sic incipiūt timere illud qd
minat deus. z p psequēs benefacere cōpel
lunt hoc qd iuber deus. z qd pōbet vitare
pponūt. z qnqz nō solū ita timore isto ex
ercentur vt timeant tales qd deus minaf.
sed z quodā mentē affectu appetere incipi
unt qd pmittere. Sed tñ cū malos floere
in hoc mūdo pspiciunt z multa alia in hac
vita ita p fuso ordine volui vt nequaquā mū
dus p puidentiā dei gubernari. sed oim re
rū cūctus fortunis subijcere casibz videat
p riuo zelare incipiunt pacē pctōz in hoc
mūdo. ipi qz floere z cupiscūt. Tactis ei co
gitationibz sibi dicit. vanū esse timere in
diciū. nihil esse qd stulti hoies de penis in
ferni z de supplicijs maloz sibi pnterūt z
ex timore non ex veritate h pcessisse. Et de
his dicit Lu. viij. q ad tps credūt. z in tēpo
re temptatiōis recedunt. In quoz plona
dauid dicit. Dei autē pene moti sunt pe
des. pene effusi sunt gressus mei. Et qd di
cto infero q in fide xpī multuz pculosa est
pplexitas cogitationū. Nā sicut dicit Dugo.
Ubi ē assertio dubia ibi z fides suspen
sa. Et hoc infero psequenter q fidelis xpī
si vult esse arbor debet firmiter oia crede
re in scripturis sanctis posita siue sint pmi
soria siue cōminatoria. Quo facto talis nō
poterit defacili moueri tpe temptatiōis.
Alia est arbor q radicat in terra firmiter z
frondes mittit sublimiter. z significat bo

Dominica octava post trinitatis

mine fidele qui radices figit p fidez dilecti
one in deo. de qdy dicit **Isa. xxxvii.** Qd re/
lictu fuerit de domo iuda mittet radice de
orsum. 7 faciet fructu sursum. Per relicto
significat fideles. q radice mittit deorsu
qz oem cogitatione cordis sui in etna gau
dia defigit. fructu aut sursum faciunt. qz in
eterna patria qua in hac vita p amore sem
per desiderauerunt. vite dona postmoduz
in retributione pcipiunt. Tertio ergo infi
deles negat. de q infirmi dubitat. hoc fide
les credunt 7 expectat. qd aut infideles di
ligunt 7 infirmi in fide zelat. h fideles fugi
unt. **Dec Hugo.** Scdo assimilaf ho arbori
ri in crescendo. qz quis inferior pars ar
boris terre adhreat. portioz tñ 7 pulchri/
or supeminet d' sus celu tendens. Siclicz
oportet nos aliquā sollicitudine circa ter
rena gerere. tñ portioz pars nra scz volun
tas nra. debet tendere versus celu. vt dica
mus cū aplo. nra queratio in celis est. Et
iterū. Que sursum sunt sapite non q supra
terra. Tertio assimilaf homo arbori i fru
ctu gerendo. Sicut eni arbores pmo ger
minat. scdo florent. tertio portat fructum.

Ira fm Cris. germina anie sunt bone vo
luntates. fructus bone opationes. Quar
to assimilaf homo arbori i cadedo. Arbor
que diu creuit 7 vixit cū ad cadendū pre se
nio deficit ad illā partē cadit versus quaz
vinendo plures ramos extendit fm Ro
bertuz **Dolgor sup. iij. ca. li. Sapie.** Sic
homo moriens ad illā partē cadit ad quā
plures affectiones 7 cogitationes viuendo
trāsmiserit. Si in terrā. cadit in infernu.
Si in celu. illuc deportat **Eccl. xj.** Si ce
derit lignū ad austrū aut ad aquilonē in
quocūq loco ceciderit ibi erit. Et tantū de
secundo.

Dixi tertio q considerare debe
fructuū dicaz ar
borū diuersam generationē Lū dicit fru
ctus bonos facit. Est autē regula philoso
phie generalis qz ex vno oppositoz dat in
telligi reliquū. Ideo cū metio est de bonis
fructibz intelligit qz etiā sunt aliq fructus
mali. Sunt igit duplices fructus. Quidā
bonoz hoim. 7 qdam maloz. Bonoz sunt
duplices. quidā sunt p'sentis iustificatiois
qdā celestis retributionis. de vtriusqz dicit
Arch. xij. Et vtraz parte torrens orie
batur lignū pomicez **Torrens** est mors. q

diuidit istam vitā a futura. Lignū est chri
stus q dat fructū a dextris in futuro. a sin
istris in pñti. hoc est ex vtraz parte fluij.
De fructu pñtis vite dicit **Gal. v.** vbi nume
rant duodecim fructus. Fructus aut spūs
est caritas. gaudiū. pat. patientia. benigni
tas. bonitas. longanimitas. mansuetudo. fi
des. modestia. pñtia. castitas. De fructi
bus q's hēbit ista arbor in patria dicit **Isaie
iij.** Dicte iusto qm bene. qm fructuz adin
uentionū suaz comedet. Et ad **Debie. xij.**
Dñs qdē disciplina in pñti videt nō esse
gaudiū sed meroris. postea autē pacatissi
mū fructū exercitarius p eas reddet iusticie
Sap. iij. Bonoz laboz gloriofus ē fructus
Et hie fructus erit multiplex. Primus erit
gaudiū de euasione carceris. de q clamac
Ps. Educ de carcere animā meā. Et paulus.
Infer ego hō q's me liberabit de carcere
mortis huius **Rom. viij.** Scds fructus ē gau
diū de vinculoz rptione. q sunt septez
corpis necessitates. scz fames. sitis. frigus.
calor. lassitudo 7 infirmitas. 7 vltio mors.
qbo vinculis ligauit de hoiem q'si insaniuz
ne in seipm 7 in alios seuiret. Sed multi
ista vincula rumpūt **Yere. ij.** A sclo cofre
gisti iugū meū. rupisti vincula mea. Rum
punt vincula fame 7 sitim p crapulā 7 ebri
etate. frigus p vestitū multiplicatē. calozē
p vestitū subtilitatē. laborē p ocij quietē in
firmitatē p medicinas. sed mortē non pñt
oio rūpe. Sed ecōuerso sci expectat vsqz
dñs dirūper ista vinclā. **Ps.** Dirupisti do
mine vinclā mea. **Tertio** fructus dicitur ter
minatōe. i. mūdi egressioe. **Ps.** Incola ego
sum in terra. Et dicit mūd' exiliū. qz est pñ
ciosus 7 solitari' **Deut. xxxij.** Inuenit eū
in terra deserta i loco horroris. Ecōtrario
patria est loc' fecundus 7 amens 7 securus.
Isa. xxxij. Sedebit pls me' in multitudine
pacis 7 i tabernacul' fiducie 7 i rege opu
lenta. Quart' fructus ē gaudiū de hostili e
uasionē **Ps.** Bñdicit dñs q nō dedit nos
in captione dentibz eoz. Nō solū autē erit
de euasione. sed etiā de hostiuz pstratione
Ps. Letabit iustus cū viderit vindictam.
Quint' fructus de tenebraz exterminatione
j. Cor. xij. Videm' nunc p speculū 7 i eni
gmate. tunc autē facie ad faciem. **j. Ioh. iij.**
Cū apparuerit videbim' cū sicuti est. Ser
tus fructus est gaudiū de amicoz occurisioe
7 pgratulatione. Tunc eni occurrēt angeli

sancti ante beate **D**ath. xliij. Mittet an-
gelos suos et congregabunt electos eius.
Istud patet de lazaro **L**uce. xvi. Ecce uer-
so autem malorum hominum sunt duplices fru-
ctus. scilicet mali in presenti culpa. et pessimi in fu-
tura pena. In presenti namque culpa triplicem
fructum malum habet. scilicet plenum vermibus
corrosionis. Quismodi sunt fructus lasciuie
et carnalis delectationis qui ad modum
cum apparent delectabiles. sed post peccata
rationem habent vermem remotionis conscientie.
Isaie. vlti. Vermis eorum non morietur. **H**ic
est vermis qui corrodit egeram cuius sub um-
bra **J**onas delectabat **J**one. iij. ubi dicit
Aeternus est **J**onas leticia magna. sed sta-
tim edera mortui vermibus aruit **R**oma. vi.
Quem fructum habuistis in quibus nunc erui-
belicatis. **S**ed fructus est plenus saporibus
amaricatus. et sunt fructus auaricie et mun-
dialis possessionis. Unde sicut comedenti-
bus fructus imaturos et crudos cibi sunt
insipidi. Sic diuitibus qui delectantur in diui-
tiis vel honoribus congregandis dispensandis
et conseruandis. cibis spiritualis gratie et de-
uotionis orationis et contemplationis apparet in-
sipidus. **J**osue. v. dicit. quod quicquid filii israel
ceperunt vesca fructibus terre statim defecit
mana. **V**eruntamen quia necesse est per bona
temporalia transire ad eterna. **S**ermo **B**regio. Et ideo
ut isti fructus sint dulces apponantur ad ignem
ut assentur. **A**d ignem dico caritatis. **N**am
administrati ex caritate temporalia meri-
torum est. **C**orinth. xvi. Omnia vestra in ca-
ritate fiant. **H**oc precipit de agno **E**xodi
xii. ut non comedat ex eo quicquid coctum aqua
aut crudum sed assum igni. id est. feruore
caritatis. ad honorem scilicet dei et utilitatem pro-
mi. **A**lioquin qui amat diuitias alienas. fructus
non capiet ex eis **E**ccl. v. **D**iere. xii. **C**on-
fundemini a fructibus vestris propter iram fu-
roris domini. **T**ertius fructus sunt inutiles su-
perbie et temporales ambitiones. **E**t isti sunt
pleni humoribus inflatis. **D**e quibus dicitur
Isa. x. **V**isitabo super fructus magnifici cor-
dis. **L**icet enim fructus honoris suauiter sa-
piat. tamen periculose inflat. **I**n gestis **A**le-
xandri narrat quod sui milites in india inue-
nientes fructus dulces non poterant saturari
ex eis. et orta pestilentia mortui sunt. **E**cce
dulcedo fructus affert mortem. **E**t ideo sa-
pientes comedunt fructus cum sale discretio-
nis et modestie. **J**ob. vi. **N**unquid poterit co-

medi insulsum. quod non est conditum sale scilicet
sapientie. **A**lius est fructus malorum in pe-
na futura. **D**e quo **H**ieremie. xxi. **V**isitabo
super vos iuxta fructum studiorum vestrorum.
Tunc enim cum venerit tempus ad iudican-
dum dicit illud **D**aniel. iij. **S**uccidite ar-
bores et dissipate fructus eius. **Q**uomodo autem
dispergetur dicitur hic. quia primo excidetur
tunc in ignem mittetur. **F**ructus autem eorum
in speciali describitur sapiens **S**ap. iij. dicitur.
Erum post hec decidetes scilicet rantes fructus
de arboze maturati sine honore et preme-
lia inter mortuos in perpetuum. **Q**uonia di-
rumper illos inflatos sine voce et mouebit
illos a fundamentis et versus ad supremum de-
solabunt. et erunt gementes. et memoria cor-
rum peribit. **U**bi **S**ermo **R**oberti **D**olgor de-
scribit septem penales conditiones damnato-
rum. quia deicient confusione. affligentur
cum desperatione. repellent sine responsi-
one. destruentur cum autentica ratione. pu-
nientur sine consolatione. coterentur sine co-
traditione. supprimentur sine recordatione.
Nos igitur fratres carissimi studemus esse
bone arbores quibus bonos fructus facie-
tes per gratiam fructum gloriosum celestis re-
tributionis consequi mereamur. **Q**uod non
bis accedere dignetur pater et filius et spiritus sanctus. Amen.

Sermo C.
Redderationem
villicationis tue iam enim non po-
teris villicare **L**uce. xvi. **I**nter
cetera christianos a malo retrahentia et ad bo-
num commouentia seu inducentia maxime
cessaria est consideratio vite presentis. que non
est aliud nisi quodam peregrinatio qua tendimus
ad futuram gloriam et patriam. **I**uxta illud apostoli
ad **H**ebre. xiiij. **N**on enim habemus hanc manen-
tem ciuitatem. sed futuram inquam. **R**ecessus est
igitur homini considerare. et primo per oculos sem-
per ponere. quod hoc per dicitur intransit hunc mun-
dum ut quicquid crearet ut dicit **S**eneca li. de re-
medijs fortune. **I**psa est christianus vere est qui **S**ermo
Aug. super **P**s. xxxviiij. in domo huius mundi
di se peregrinum cognoscit. **E**t si igitur nobis
cuncta cedant prospera. et si affluat diuitie. et si
confluant deliciae. presentis tamen temporis ita agenda est
leticia ut nunquam amaritudo sequatur. in diuitiis
recedat a memoria. **I**ta dicit **B**regio. omnia
xxxix. **E**t merito **A**ug. de omnibus in hac peregr-